

Planten uit de Habitatrichtlijn

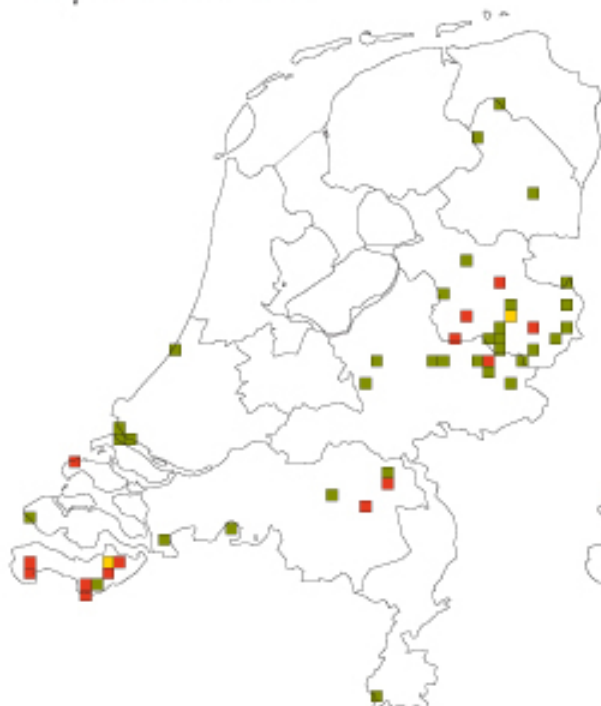
Indicator | 28 februari 2008

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

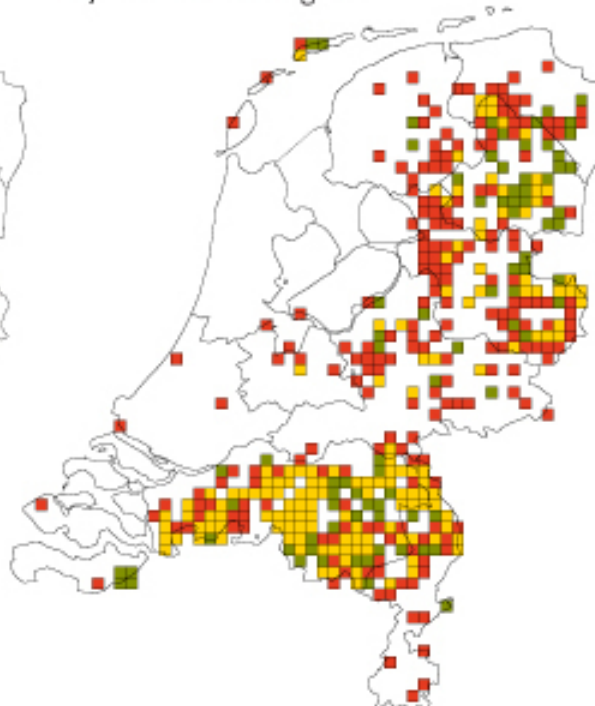
Kruipend moerasscherm, groenknolorchis en drijvende waterweegbree zijn sinds 1980 achteruitgegaan. Zomerschroeforchis is al vóór 1950 uit ons land verdwenen.

Planten uit de habitatrichtlijn

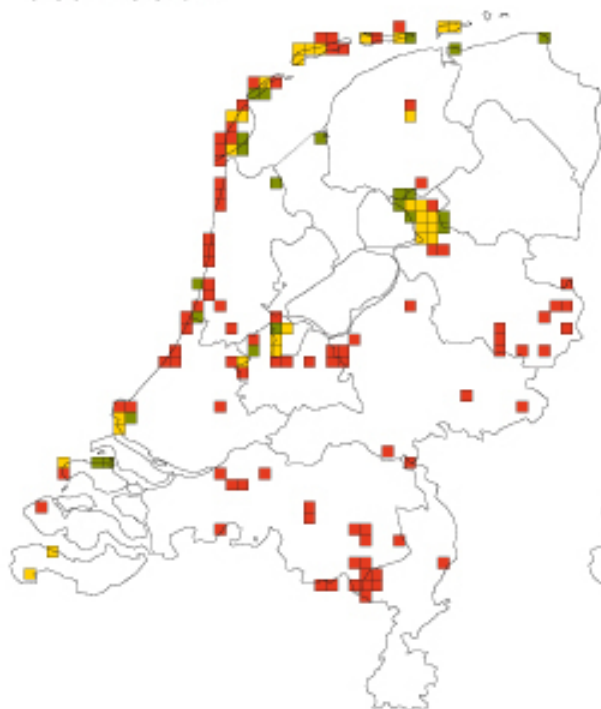
Kruipend moerasscherm

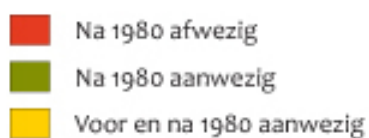
Drijvende waterweegbree

Groenknolorchis

Zomerschroeforchis

- [Download figuur](#) [2]

Kruipend moerasscherm

Kruipend moerasscherm komt voor in weilanden die 's winters ondiep onder water staan. Vóór 1950 kwam kruipend moerasscherm in diverse delen van Nederland voor. Al in de eerste helft van de twintigste eeuw was de soort op zijn retour en in 1961 verdween de laatste groeiplaats bij Zuiddorpe in Zeeuws-Vlaanderen, waarna kruipend moerasscherm als verdwenen werd beschouwd. De oorzaak werd gezocht in veranderingen in het waterbeheer.

In 1983 werd de soort voor het eerst weer aangetroffen in Zeeuws-Vlaanderen. Daarna volgden andere vindplaatsen, vooral in Zeeland, maar ook in Overijssel, Brabant en Gelderland. Maar niet op alle recente groeiplaatsen is de soort bestendig.

Groenknolorchis

De groenknolorchis komt voor in vochtige duinvalleien, in trilvenen en op drooggevalen zandplaten. Van oorsprong kwam de groenknolorchis in allerlei gebieden in Nederland voor. De groeiplaatsen in Gelderland, Twente, Brabant en Limburg zijn echter allemaal verloren gegaan, als gevolg van ontginningen en het wegvallen van kwelstromen. In de vastelandsduinen van Noord- en Zuid-Holland is de groenknolorchis verdwenen als gevolg van de waterwinning. Momenteel is de soort nog aanwezig op de Waddeneilanden, in Noordwest-Overijssel, het Eemshavengebied, de Lauwersmeer en in enkele andere gebieden.

Drijvende waterweegbree

Het zwaartepunt in de verspreiding van drijvende waterweegbree ligt in de oostelijke en zuidelijke provincies. Daarnaast zijn verspreide vindplaatsen bekend uit de kuststrook en uit laagveengebieden. Inmiddels is de soort achteruitgegaan en uit bepaalde regio's geheel verdwenen, waaronder het westen van Overijssel en de Gelderse Vallei. De drijvende waterweegbree is tegenwoordig vooral te vinden langs waterlopen, zowel in beken als in slootjes in intensief gebruikt agrarisch cultuurland. In poelen en vennen kan zij zich alleen handhaven wanneer die regelmatig worden geschoond.

Zomerschroeforchis

De zomerschroeforchis komt voor op goed ontwikkelde blauwgraslanden en soortenrijke, vochtige heidevelden op een meestal kalkrijke ondergrond. De soort kwam voor in het zuidoostelijk deel van Brabant en het aangrenzende deel van Limburg. Op alle vindplaatsen is de soort verdwenen, als gevolg van ontwatering en ontginning. De laatste goed gedocumenteerde waarnemingen van de soort dateren uit 1936. Waarnemingen van latere datum in Budel konden niet worden bevestigd.

Bescherming

Kruipend moerasscherm, groenknolorchis en drijvende waterweegbree staan op de Rode Lijst van vaatplanten en op bijlage II en IV van de Habitatrictlijn. De zomerschroeforchis staat ook op de Rode Lijst van vaatplanten en op bijlage IV van de Habitatrictlijn.

Referenties

- Groen, C.L.G. en B. Vreeken (2002). Voorkomen van habitatrichtlijnsoorten vaatplanten in Nederland vóór en na 1980. Rapport 2002.27. Stichting FLORON. Leiden.
- Odé, B. en A. Bolier (2003). Groenknolorchis op de kaart. Gorteria 29 (1/2): 33-37.
- Ronse, A., P.Maas en W. van Wijngaarden (2007). Betekenis van Natura 200 voor Kruipend moerasscherm (*Apium repens*) in België en Nederland. De Levende Natuur 108:263-265.
- Rossenaar, A.J.R. (2001). Recent onderzoek naar Groenknolorchis: 20.000 exemplaren in Nederland! Gorteria 28:49.

Relevante informatie

- [Floron](#) [3]

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Planten uit de Habitatrichtlijn

Omschrijving

Verspreiding van Kruipend moerasscherm, drijvende waterweegbree, Groenknolorchis en Zomerschroeforchis

Verantwoordelijk instituut

Centraal Bureau voor de Statistiek

Berekeningswijze

De gegevens komen van FLORON en zijn ontleend aan de Atlas van de Nederlandse Flora, de historische Floradatabank Florivon en de landelijke floradatabank Florbase. Andere bronnen zijn het Landelijk Meetnet Flora-Aandachtsoorten en gegevens van provincies en terreinbeheerders. De drijvende waterweegbree is na 1980 beter onderzocht dan in de periode vóór 1980, zodat de werkelijke achteruitgang van deze soort waarschijnlijk groter is.

Basistabel

De basisgegevens zijn opgenomen in de databes van Floron (zie berekeningswijze)

Geografisch verdeling

Nederland

Andere variabelen

geen

Verschijningsfrequentie

onregelmatig

Achtergrondliteratuur

Groen, C.L.G. en B. Vreeken (2002). Voorkomen van habitatrichtlijnsoorten vaatplanten in Nederland vóór en na 1980. Rapport 2002.27. Stichting FLORON. Leiden.

Opmerking

geen

Betrouwbaarheids codering

Schatting, gebaseerd op een aantal metingen, expert judgement, een aantal relevante feiten of gepubliceerde bronnen terzake.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2008). [Planten uit de Habitatrichtlijn](#) [4] (indicator 1086, versie 03 , 28 februari 2008). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL:<https://www.clo.nl/indicatoren/nl108603>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1086> [2]

https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1086_001x_clo_03_nl.jpg [3] <http://www.floron.nl/>

[4] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl108603>